

Formanden:

Den pågældende har søgt om orlov i henhold til forretningsordenens § 42, stk. 3, litra c.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles den pågældende orlov som ansøgt fra og med den 13. oktober 1987, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.*Forhandling***Annelise Gotfredsen (KF):**

Folketinget har nu vedtaget at meddele orlov til 1 medlem og at indkalde stedfortræderen.

Som ordfører for Udvalget til Valgs Prøvelse skal jeg tillade mig at gøre indstilling om, at stedfortræderen godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget.

Hr. *Atli Dam* er valgt i Færøernes opstillingskreds, og i anledning af hans orlov indkaldes 1. stedfortræder for Socialdemokratiet på Færøerne, hr. *Jakup Lindenskov*.

Udvalget til Valgs Prøvelse har i et møde i dag behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling

Hr. *Jakup Lindenskov* godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 13. oktober 1987.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 126 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 1:

Forespørgsel til sundhedsministeren [om nedskæringerne på sygehus- og sundhedsområdet].

Af Jørgen Tved (FK) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 6/10 87).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven.

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).
(FremSAT 7/10 87).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Ole Espersen (S):**

Regeringen foreslår, at vi ophæver revisionsklausulen for så vidt angår den lovændring, vi gennemførte i 1986.

Socialdemokratiet er enigt i, at vi i dag ikke er i stand til at vende tilbage til den lov, vi gennemførte i 1983. Og jeg tror egentlig, at alle partier – det er da mit indtryk fra de forhandlinger, der var sidste år – er enige i, at vi ikke uden videre kan vende tilbage til den lovgivning. Vi havde imidlertid 2–3 forudsætninger for at gå med til lovændringen.

Den ene var, at vi skulle vurdere i denne samling, hvordan lovændringen fungerede. Det er vi nu i gang med; det skal vi gøre i den kommende tid i Folketingets Retsudvalg. Det er jo ikke nødvendigt at foretage nogen ophævelse af revisionsklausulen nu, end ikke for at følge regeringens forpligtelse. Der bliver tid til at vurdere administrationen i Retsudvalget. For det er selvfølgelig vigtigt at gøre sig klart, at få opklaret, hvordan administrationen af den nye lovgivning har virket.

Det var nemlig også en forudsætning for os, at ingen, der søgte asyl i Danmark, blev afvist på en sådan måde, at asylansøgeren risikerede at blive sendt steder hen, hvor asylansøgerens liv kom i fare, hvor han eller hun risikerede fængsling eller tortur. Det var vores helt klare forudsætning, og det fremgår også klart af bemærkningerne til lovforslaget og de øvrige forarbejder til lovforslaget.

Ønsket var, at antallet af asylansøgere skulle bringes ned. Der var simpelt hen i mange tilfæl-

[Ole Espersen]

de tale om, at man søgte asyl i Danmark, skønt man havde asylansøgninger liggende i andre lande. Der var tale om dobbeltadministration. Der var tale om meget, meget lange ventetider. Der var tale om tilfælde, hvor vi måtte erkende, at en justering var nødvendig.

Denne forudsætning om at få bragt antallet ned er jo, kan man sige, opfyldt til fulde. Antallet af asylansøgere er betydelig mindre nu, end det var i 1984, 1985 og 1986.

Vi syntes – og synes fortsat – at det var rimeligt, at vi fik et pusterum i forhold til det, der hidtil var passeret.

Når vi så kommer til administrationen, hvor vores forudsætning var, som jeg lige har beskrevet, så er vi jo i besiddelse af en række oplysninger om, hvordan administrationen har virket. Foruden fra regeringen har vi også nogle oplysninger fra Dansk Flygtningehjælp, som nævner en række eksempler på, at der er sket tilbagesendelse af asylansøgere til lande, hvor vores forudsætninger ikke var opfyldt, med andre ord til lande, hvor de pågældende ikke kan siges at befinde sig i nogen sikker situation.

Er det tilfældet, så er der altså ikke tale om en mangel ved den lovgivning, vi har i dag, men om, at den er administreret på en måde, der ikke svarer til forudsætningerne. Jeg skal erkende, at det kan være svært at administrere en lovgivning som denne, men er der tvivl om, hvorvidt man bringer en ansøger i risiko ved tilbagesendelse, så bør den pågældende under ingen omstændigheder tilbagesendes – et spørgsmål, der bør dyrkes meget grundigt i Retsudvalget.

Det gælder også et andet problem. Det var også en forudsætning, at de, der blev afvist, skulle kunne ansøge fra vores repræsentationer i udlandet. Der er 3.000–4.000, der har søgt, men der er kun ca. 50, der har fået deres ansøgning imødekommet. Det er et meget, meget lavt tal. Det er overraskende for os, at der ikke er flere, der, endnu i hvert fald, har kunnet vise, at de opfyldte vilkårene for at blive modtaget som flygtninge. Også det emne vil vi diskutere.

Et andet emne er meget vigtigt for os, nemlig spørgsmålet om det internationale samarbejde. Regeringen beskriver i lovforslaget forskellige områder, hvor man har søgt at realisere det internationale samarbejde, for at flere lande skulle kunne vise større solidaritet over for flygtningene. Det er et vanskeligt arbejde, det ved vi godt, men vi vil naturligvis meget nøje følge de bestræbelser, der gøres dér.

Det gælder også de nordiske lande. Nordisk Råd har i 1986 vedtaget en rekommandation, der opfordrer til et øget flygtningesamarbejde i Norden, naturligvis for at øge vores muligheder for at give asyl. Denne rekommandation, der jo også er vedtaget af politikere fra de danske regeringspartier, lægger vi megen vægt på bliver realiseret så hurtigt som muligt. Vi vil stærkt opfordre regeringen til at arbejde for dette.

Regeringen nævner et tal som rimeligt for modtagelse af asylansøgere og for familiesammenføringer i forbindelse med flygtninge. Regeringen nævner tallet 3.000–3.500, som imidlertid også skal inkludere kvoteflygtninge fra FN.

Vi skal ikke i dag fra vor side give vores endelige bud på, hvad der er et rimeligt tal – det er nok et minimumstal, der nævnes her. Vi vil gerne diskutere kvoten, og i hvilket omfang kvoten skal indebære familiesammenføringer, men det er svært at give noget eksakt tal. Jeg synes, vi skal gå ud fra, at det tal, regeringen foreslår, i hvert fald er et minimumstal.

Afslutningsvis vil jeg sige: vi mener ikke, at vi i dag skal gå tilbage til 1983-loven, men vil meget nøje følge administrationen i Retsudvalget og så i løbet af 1 år eller 2 se på, hvordan flygtningeproblemerne har udviklet sig.

Grethe Fenger Møller (KF):

Det lovforslag, som vi behandler nu, indebærer, at de ændringer, der blev foretaget i udlændingeloven i oktober 1986, fortsat skal være det lovmæssige grundlag for vores asylpolitik.

Det Konservative Folkeparti fandt i 1986, at det var nødvendigt at dæmme op for den store strøm af asylansøgere. Vi fik med lovændringen i oktober 1986 indført de nødvendige styringsmekanismer, som kunne regulere tilstrømningen af de såkaldte spontan-asylansøgere. Det blev muligt at afvise en asylansøger på grænsen, hvis det var således, at den pågældende søgte at indrejse fra et land, hvor hun eller han rent faktisk befandt sig i en trykssituation. Endvidere blev der indført mulighed for at straffe transportører, der bringer udlændinge til landet, såfremt de pågældende udlændinge ikke havde den fornødne rejselegitimation.

Jeg tror, det er vigtigt at erindre sig, at før ændringen i oktober 1986 havde vi faktisk ikke mulighed for at styre udviklingen på flygtning-

[Grethe Fenger Møller]

geområdet. Det var dengang, da det var nødvendigt at gøre brug af skibe, platforme og teltlejre for at indkvartere de flygtninge, som kom til Danmark.

Jeg synes, det var rigtigt, at vi i sin tid fik en bestemmelse ind i loven, hvorefter Folketinget i denne folketingsssamling skulle have mulighed for at bedømme, hvordan loven havde virket.

Jeg må så sige, at jeg finder, at loven har virket efter hensigten, at den har virket godt: vi har oplevet et markant fald i antallet af spontant indrejste asylansøgere, vi har også kunnet se, at den positive effekt, som lovgivningen har haft, har givet os øgede muligheder for at medvirke til løsninger i det internationale flygtningearbejde. Nu er der mulighed for, at Danmark med den gældende lovgivning fortsat kan påtage sig at modtage flere af de såkaldte konventionsflygtninge, og det finder jeg er meget vigtigt.

Jeg finder også, det er meget vigtigt, at man fra dansk side, fra regeringens side, siden vi havde debatten i Folketinget sidste år, har forsøgt at rejse sagen internationalt, både i FN, i Europarådet, i EF og i Nordisk Råd. Vi kan måske finde det lidt beklageligt, at der ikke i FN-sammenhæng har været større opbakning bag de danske tanker om at få en bredere international løsning i forbindelse med disse problemer.

Justitsministeren nævner også i bemærkningerne til lovforslaget problemerne omkring familiesammenføringerne, hvor det jo er således, at der er en række mennesker – børn, ægtefæller og forældre – som har et egentligt retskrav på at kunne komme til Danmark, såfremt deres øvrige familiemedlemmer har fået asyl i Danmark. Her har vi også kunnet se en udvikling, hvor der har været et stærkt stigende antal sager. Det drejede sig om 500 personer i 1986, hvor vi i 1987 indtil 1. oktober er oppe på 1.400, hvilket tal dog nok skal tages med forsigtighed, fordi det også er udtryk for, at man har afviklet en sagspukkel.

Jeg mener, det vil være rigtigt, at vi under udvalgsarbejdet også får en drøftelse af dette spørgsmål, som især Socialdemokratiet har været inde på: hvordan skal reglerne omkring familiesammenføring være? Har vi behov for at stramme reglerne på disse områder, og hvordan kan vi finde ud af at stramme reglerne såle-

des, at vi stadig væk overholder konventionens bestemmelser om, at familiemedlemmer har krav på at kunne slutte sig til andre familiemedlemmer?

Jeg mener, at 1986-loven har virket efter sin hensigt, og derfor kan jeg på Det Konservative Folkepartis vegne give tilslutning til et positivt udvalgsarbejde og støtte til lovforslaget.

Ebba Strange (SF):

For et år siden advarede SF kraftigt imod de ændringer, der dengang blev foretaget i udlændingeloven.

Socialdemokraterne begrundede deres tilslutning til regeringens lovforslag med, at der var brug for et pusterum, fordi der på det tidspunkt kom mange asylansøgere til Danmark, og de henviste til bestemmelsen om, at loven skulle revideres om et år.

På den baggrund glæder det mig selvfølgelig at høre, at hr. Ole Espersen i dag ikke giver tilslutning til justitsministerens lovforslag om blot at ophæve revisionsbestemmelsen, men mener, at der er grund til at drøfte en ændring af udlændingeloven i forhold til den form, i hvilken vi har kendt den siden 1986.

Ministeren derimod og naturligvis også den konservative ordfører mener, at loven har virket efter sin hensigt. Ja, det har den nok. Det var nok regeringens hensigt at få lukket i for Danmarks grænser stort set, sådan at de asylansøgere, der kan komme ind i Danmark nu, for størstedelen er tyrker og polakker, der ikke skal igennem et andet land for at søge asyl i Danmark.

Hvor mange af dem der så får asyl, oplyses der ikke noget om i bemærkningerne til lovforslaget; der står kun, hvor mange asylansøgere man forventer. Og så gør justitsministeren oven i købet det, at han oven i de spontane asylansøgere, som han skriver han forventer, lægger 300 familiesammenførings-sager, hvor vi, der beskæftiger os med disse ting, ved, at når det drejer sig om familie til flygtninge, så har de et retskrav på at komme til Danmark og kan dermed ikke være omfattet af spontan-asylansøgerreglen.

Vi mener ikke, at Danmark med den lov, vi har i øjeblikket, lever op til sine internationale forpligtelser, og vi mener, at Danmark ved at opretholde en nærmest hermetisk lukket grænse og meget restriktive regler for asylansøgers

[Ebba Strange]

adgang til landet er med til at give et dårligt eksempel ikke bare i de andre europæiske lande, men i hele verden, et eksempel, der kan smitte ikke bare i Europa, men også i de lande i Asien, Afrika og Latinamerika, som hidtil har åbnet deres grænser for folk, der var på flugt. Vi vil derfor gøre, hvad vi kan i Retsudvalget for at genindføre mere humane flygtningeregler.

Jeg skal nævne nogle af de problemer, der har vist sig efter 1986-loven.

Det var et stort problem i debatten i 1986, hvordan man kunne sikre, at asylansøgere ikke blev sendt tilbage til et land, hvor de risikerede forfølgelse. Trods regeringens garantier om, at sådan noget ikke ville finde sted, har vi eksempler på, at iranere fra Vesttyskland er blevet sendt tilbage til Tyrkiet og derfra var i risiko for at blive sendt videre til Iran.

Vi ved også, at de danske regler har øget antallet af flygtninge, der må flakke fra den ene europæiske lufthavn til den anden uden at blive modtaget i nogen af landene, fordi Danmark siger, at Vesttyskland er første asylland, og vesttyskerne siger: vi vil ikke have dem; de steg af i Danmark, Danmark er første asylland.

Et andet stort emne i 1986 var, at nu skulle Danmark øge sine internationale bestræbelser for at få ensartede regler. Jeg skal love for, at resultatet er blevet, at man i Schweiz, Holland, Belgien og Vesttyskland har indført regler, der er næsten lige så skrappe som dem, vi har i Danmark. Tilbage i Vesteuropa er efterhånden kun Norge og Sverige, som stadig har nogle humane asylregler.

I forbindelse med straffereglerne over for flyselskaberne vil jeg godt spørge om mærketallene. Dem kan vi selvfølgelig aldrig få, men hvor mange af de mennesker, der virkelig har behov for asyl, kommer overhovedet så langt, at de går hen og søger visum og pas? Det tør de jo ikke; det diskuterede vi også meget i 1986. Er der overhovedet nogen i Iran og Libanon, der får pas og visum til at rejse ud, og mon de i så fald skulle være flygtninge? Mon ikke det snarere er en helt anden slags mennesker?

Endelig er der familiesammenføringsreglerne. I bemærkningerne til lovforslaget foreslår justitsministeren, at familiesammenføringerne bliver en del af den kvote, der udfyldes af UNHCR, Højkommissariatet for Flygtninge. Jeg mener, det er en omgåelse af vores aftale med Flygtningehøjkommissariatet at foretage en sådan ændring af begrebet kvoteflygtninge.

Elsebeth Kock-Petersen (V):

Venstre kan støtte justitsministerens lovfor-slag, fordi der helt klart var brug for den stramning i lovgivningen, der blev foretaget i 1986. Men jeg synes, der er grund til at sige, at der jo ikke kun er tale om en taldiskussion: hvor mange, hvad er det sande antal flygtninge, vi kan eller skal modtage?

Det er da klart, at når vi vurderer de regler, vi lægger til grund, så må vi se på disse regler og på den mulighed, de giver for at modtage folk, der er i nød. Derfor er der ikke et sandt tal på, hvor mange eller hvor få flygtninge vi kan modtage. Jeg siger ikke, at det ikke har nogen praktisk betydning, men jeg vil godt advare lidt imod, at man tror, vi kan finde det magiske tal.

I det hele taget synes jeg, der er brug for, at vi i flygtningedebatten får en knap så opkogt diskussionsmåde. Vi synes i Venstre, at det må være muligt at rejse nogle spørgsmål og problemer i forbindelse med flygtningene, uden at det bliver affærdiget, og uden at folk bliver beskyldt for ganske voldsomme ting. Ellers er jeg bange for, at vi gennem vores måde at diskutere tingene på kan være med til at skabe det fremmedhad, som vi alle er imod.

Der er brug for at rejse nogle konkrete spørgsmål, der går på, at vi også må have lov til at stille forventninger til de folk, der kommer hertil som gæster. Der er brug for f.eks. at rejse spørgsmålet om deltagelse i undervisning, i sprogundervisning. Er det ikke rimeligt, at vi siger til mennesker, der kommer hertil som flygtninge, som vi også offentligt forsørger, og som vi stiller undervisning til rådighed for: så skal I faktisk også deltage eksempelvis i den sprogundervisning, som vil være så vigtig for, at I får kendskab til det danske samfund, for at I kan undgå misforståelser i det samfund, hvor I bor og lever?

Det må også være rigtigt at vurdere, om de regler, vi har for hjemsendelse, er rigtige. Hvad nu, hvis forholdene i det land, som flytningene kommer fra, bliver stabiliseret? Er det så ikke rimeligt, at vi vurderer, om man så i virkeligheden stadig væk er flygtning? Hvordan skal det indgå i forhold til den sagsbehandling, der er i gang i forhold til den pågældende person?

Det må også være rigtigt, som ministeren også har gjort, at rejse spørgsmålet om, hvorledes vi skal forholde os til de flyselskaber, der udnytter situationen og ikke, som de skal, checker

[Elsebeth Kock-Petersen]

flygtningenes papirer. Vi mener, at det bør være sådan, at disse flyselskaber så også får pålagt den bøde, som man jo også praktiserer det i andre lande.

Vi ser videre frem til, at der fra regeringens side og i forbindelse med drøftelser i udvalget kommer nogle stramninger omkring familiesammenføringsreglerne.

Der er i det hele taget hele tiden brug for, at vi har indseende med, hvordan pengene bliver brugt, både i asylfasen, og når flygtningene er overgået til Dansk Flygtningehjælp. Der er brug for, at vi hele tiden i et samarbejde med disse to organisationer sørger for, at reglerne også bliver administreret sådan, at det lægger grunden til, at de flygtninge, der kommer hertil, også bliver klar over, at de har forpligtelser. Danmark har forpligtelser, og dem skal vi overholde, men der er selvfølgelig tale om gensidighed. Det gælder også dem, der kommer hertil.

Jeg vil godt slutte af med at sige, at jeg synes, de diskussioner, der kan opstå indimellem om flygtninges klædedragt, om deres spisevaner, om deres religion, er beskæmmende. Efter Venstres opfattelse er det slet ikke den slags synspunkter, der skal indgå i debatten om flygtninge – eller rettere sagt: de skal indgå på den måde, at disse menneskers klædedragt eller skikke eller religion eller måde at leve sammen på, kønsrollemønstre, skal vi ikke komme med en statsautoriseret opfattelse af og mene, at nu skal de altså klæde sig anderledes eller bo anderledes eller opføre sig anderledes i deres familieliv. Det er ikke det, diskussionen bør gå på. Diskussionen bør gå på, at forpligtelserne Danmark og flygtningene imellem også bør have gensidighed.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg kan ikke dy mig for i al fredsommelighed at komme med et par kommentarer til fru Elsebeth Kock-Petersens bemærkninger. Fru Elsebeth Kock-Petersen er jo tidligere socialminister, og jeg erindrer, at jeg havde en brevveksling med den daværende socialminister netop om undervisning i dansk, netop om hjemsendelsesmuligheder for de flygtninge, der ønskede at vende hjem.

Der var mange chilenerne og mennesker fra Uruguay, der gerne ville vende tilbage til deres lande, fordi forholdene var blevet stabiliseret

noget, som det blev sagt herfra for et øjeblik siden. Men de kunne ikke; de havde ikke de økonomiske muligheder, ikke engang for at leve en måned eller to i de lande, som de skulle vende tilbage til, og vi havde mange brevvekslinger om dette emne. Men socialministeren afsløp enhver form for medvirken til at yde dem blot en lille godtgørelse, således at de kunne komme i gang i deres hjemland. Det synes jeg var beklageligt.

Når man taler om, at de også bør have forpligtelser over for os, de, der kommer som vore gæster, så er jeg da ganske enig, men vi har altså også forpligtelser over for dem.

Vi har bl.a. en forpligtelse til at give dem rimelige muligheder for at lære dansk. Vi har forpligtelser til at give dem rimelige muligheder for i det ene eller de måske to år, det varer, inden deres ansøgning bliver imødekommet, at have en fornuftig dagligdag. Hvis de ikke har det, kan det ikke undgås, at der opstår gnidninger med samfundet omkring dem. Og så kan det ikke undgås, at de spirer til racisme lægges, som fru Elsebeth Kock-Petersen nævnte.

Vi har været – regeringen og den tidligere socialminister har efter vores opfattelse været – alt, alt for påholdende, netop når det drejer sig om de emner i forbindelse med flygtningenes og asylansøgnernes ophold her i landet, som blev nævnt af Venstres ordfører.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Kock-Petersen (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Espersen, at det er fuldstændig rigtigt, at jeg var tilbageholdende med hensyn til – det synes jeg lige skal siges præcist – at den danske stat blot skulle finansiere hjemtransporten uden at stille nogle meget klare betingelser.

Det, der var problemet i hele den diskussion, hr. Ole Espersen, var jo spørgsmålet om, hvordan vi opstiller kriterierne, så vi også undgår misbrug på dette felt. Derfor kan man sige, at jeg var imod hjemsendelse i den forstand. Det, der er diskussionen, er: Hvordan skal den danske stat gå ind i nogle betalingsforpligtelser i den situation?

Jeg er bekendt med, at man i Finansudvalget behandler det omvendte af det, om jeg så må sige, at man altså også betaler nogle af udgifterne til familiesammenføringer. Her synes jeg nok der er brug for, at man i det hele taget rejser

[Elsebeth Kock-Petersen]

spørgsmålet om, i hvilket omfang den danske stat er forpligtet til direkte at betale nogle transportudgifter. Det mener jeg man skal være meget tilbageholdende med.

Men jeg er da meget tilfreds – hvis jeg forstod hr. Ole Espersen korrekt – hvis vi kan være enige om, at det har et klart formål, at vi får nogle klare regler med hensyn til, at man skal passe den undervisning, der bliver stillet til rådighed, med de begrundelser, jeg nævnte, nemlig at man f.eks. meget gerne hurtigt skal lære at tale dansk. Men også ud fra den betragtning, hr. Ole Espersen nævnte, nemlig at det også er en fornuftig måde at få tiden til at gå på, når man går og venter.

Derfor ville jeg da være glad, hvis vi på det område kunne enes om, at vi i højere grad lagde op til, at flygtningene også havde nogle forpligtelser.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Nu har fru Elsebeth Kock-Petersen brugt ordet »hjemsendelse« både i sit oprindelige indlæg og i sin replik til hr. Ole Espersen. Det skurrer altså så fælt i mine ører, at jeg bliver nødt til at reagere på det.

Vi har nogle klare regler i vores udlændingelov om, at man ikke sådan sender flygtninge hjem. Et af de store problemer er, at hverken den tidligere eller den nuværende socialminister er særlig imødekommende, når det drejer sig om at give økonomisk hjælp til de flygtninge, som ikke vil sendes hjem, men som gerne vil rejse hjem, fordi vilkårene i deres hjemland har ændret sig. Det gælder i øjeblikket en gruppe på mellem 40 og 50 chilenerne. Det er ældre mennesker, som er pensionister i Danmark, og som gerne vil rejse hjem. De vil ikke sendes hjem, men de vil gerne have nogle muligheder, som kan sikre dem økonomisk derhjemme, og det har regeringen i hvert fald ikke været imødekommende over for. Men vi skal altså ikke til at sende folk til et sted, hvor de ikke gerne vil hen; det gør vi i forvejen godt nok med den lov, der eksisterer.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Om hjemsendelsesproblematikken – og det er ikke tilfældigt, at jeg bruger ordet »hjemsendelse« – kan jeg lige gøre opmærksom på, at man i Vesttyskland bruger en sådan regel til at

tvinge flygtninge tilbage, og efter de ord, der er faldet fra regeringspartierne om, at man har opnået hensigten gennem den lovændring, man fik gennemført sammen med Socialdemokratiet og Fremskridtspartiet, nemlig at forhindre, at flygtninge kommer til Danmark, kan man jo nok frygte, hvad en sådan hjemsendelsesmulighed bliver brugt til.

Vi er bestemt imod at ophæve revisionsparagraffen; her er ikke tale om at udskyde den, her er tale om at ophæve den. Jeg vil gerne, for at man kan fatte, hvordan vi i den radikale gruppe ser på det, have lov til at citere, hvad ombudsmanden i Sverige for indvandrere og flygtninge siger:

»Vi lever i en skamløs tid; historiens dom over os vil blive skænsningsløs.«

Det siger han i forbindelse med flygtningesituationen. Han undgår heldigvis at nævne Danmark som et af de lande, der vil blive skænsningsløst dømt, men den dom får man til gengæld, hvis man gør sig den ulejlighed at læse den bog, som Dansk Flygtningehjælp har udgivet med artikler om, hvad der er sket. Jeg skal komme tilbage til den, men vil dog gerne her sige følgende:

Der er mange, der har været bange for at tale om flygtningesituationen. Den 29. august holdt samtlige svenske partier – jeg ved ikke, om datoen siger nogen noget mere, men en og anden kan vel grave den frem – et stort møde i Stockholm for at imødegå hetzen mod flygtninge. Samtidig tav vi stille om situationen; der var ingen, der ønskede at diskutere flygtningeproblemet i Danmark, heller ikke op til valget.

Når det gælder valget, har jeg lagt mærke til, at statsministeren mener, det er midtervælgerne, der har svigtet regeringen. Man har vel lov til at gøre det op på den måde, at i denne revision har statsministerens parti været førende, anført af det, som Poul Hartling kaldte »utrolig demagogi« fra justitsministerens og statsministerens side, når der blev talt om, at der ville komme 35.000 eller 50.000 flygtninge til Danmark i løbet af et år. De Konservative mistede 4, Venstre mistede 3, Kristeligt Folkeparti mistede 1 mandat. Jeg forstår af de referater, jeg har fået, at CD dog i det mindste talte om, at vi havde en vis forpligtelse. CD gik 1 mandat frem. De partier, der stemte imod den skamløse forringelse af flygtningeloven, gik tilsammen 7 mandater frem. Det var det samme, som gik til

[Bernhard Baunsgaard]

yderfløjene, der fiskede i rørt vand i en populistisk stemning imod fremmede.

Der er adskilligt i bemærkningerne til dette lovforslag, som jeg simpelt hen ikke forstår. F.eks. på side 3, hvor der siges:

»Ændringen medførte ingen forringelse af udlændingelovens retssikkerhedsgarantier...«. Det er direkte i modsætning til det, som Juristen gennemgår, og hvor man siger, at selv de mest elementære forvaltningsretlige principper ikke kan imødekommes, når man tvinger en flygtning til at ansøge fra udlandet. Han har ingen mulighed for at få at vide, hvad det hele drejer sig om. Jeg kan måske få tid til at omtale bare ét enkelt eksempel på, hvad det er, man har gjort fra partiernes side, ved at nævne det med, at der ingen ændring i retssikkerheden er sket. Jamen læs dog igennem de eksempler, der er i hvidbogen fra Dansk Flygtningehjælp! Syv mennesker søger om ophold i Danmark, de er statsløse palæstinensere, de bliver afvist, de bliver sendt videre, efter at de bare har opholdt sig en time eller så i et andet land. Det er det, vi bruger nu. De pågældendes skæbne er ukendt. Det er det, man har opnået, og det er »bevarelse af retsgarantierne«! Jeg forstår det simpelt hen ikke og vil meget gerne have det opklaret i udvalget.

Birgith Mogensen (CD):

Et år med lov nr. 686 af 17. oktober 1986 har i praksis bevist, at lovens revisionsklausul skal ophæves. Derfor tilslutter CD sig lovforslag nr. L 17.

Ændringen af udlændingeloven for et år siden satte stop for en 2-3-årig ukontrollabel tilstrømning af spontanflygtninge. Ethvert menneske, der kan huske flygtningeinvasjonen i sommeren og september måned 1986, må indrømme, at nu måtte den trafik stoppes, og det skete. 17. oktober-lovændringen slog bomme ned, og nye nødvendige styringsmekanismer har siden da reguleret flygtningetilgangen. Derfor bør 17. oktober 1986-reglerne fortsat være gældende. Rundt regnet er spontanflygtningetilgangen i 1987 reduceret med 60-70 pct. i forhold til 1986. Det har skabt tryggere og mere ordnede forhold for både flygtninge og danskere.

Jeg vil dog ikke påstå, at flygtningeproblemet, hverken i Danmark eller internationalt generelt er løst tilfredsstillende, men fakta, er, at

FN, EF, Europarådet og Nordisk Råd nu prioriterer flygtningeproblemet langt højere end for et år siden. Jeg tror, at vi snart vil se resultater af arbejdet fra nævnte organisationer.

Der er heller ingen tvivl om, at vore nugældende flygtningefamiliesammenføringsregler bør strammes op. F.eks. er der noget galt, når én indvandrer på få år kan få 20 andre såkaldte familiemedlemmer til Danmark, men det er en helt anden historie.

Som sagt tilslutter CD sig L 17.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg glædede mig over det, hr. Arne Melchior sagde på CDs vegne under åbningsdebatten. Jeg kan sige, at jeg simpelt hen ikke forstår de ord, der blev sagt af fru Birgith Mogensen.

Måtte jeg spørge, om artikel 14 i Verdenserklæringen om Menneskerettigheder betyder noget som helst for fru Birgith Mogensen? I den står der:

»Det er en menneskeret at søge og nyde i andre lande asyl fra forfølgelse.«

Betyder den noget for fru Birgith Mogensen og hendes parti?

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg ved ikke, om fru Birgith Mogensen har læst den hvidbog, der lige er kommet fra Dansk Flygtningehjælp. Jeg vil spørge fru Birgith Mogensen, om hun virkelig mener, at de mennesker, der bliver sendt fra München til København, tilbage til München, tilbage til København, tilbage til München og derfra til Tyrkiet, hvor de så kan vente på at blive sendt tilbage til Iran, har det tryggere nu, end de havde det under 1983-loven i Danmark. Det synes jeg dog er en ejendommelighed påstand.

Pia Kjærsgaard (FP):

Ingen og forhåbentlig heller ikke justitsministeren kan være i tvivl om, at hvis loven skal ændres ved en eller anden lejlighed eller revideres, som Fremskridtspartiet ønsker det, stiller vi forslag om det, uanset hvilke paragraffer justitsministeren har eller ikke har i sin lov, der taler om revision. De lovgivningsmæssige rammer om udlændingeloven er dem, der har været gældende fra oktober 1986. Det kan vi ikke væ-

[Pia Kjærsgaard]

re uenige med justitsministeren om. De lovgivningsmæssige rammer vil vi have ændret i Fremskridtspartiet, fordi vi ikke er enige med justitsministeren i, at denne lov er tilfredsstillende.

Derfor vil Fremskridtspartiet også i efteråret komme med en række forskellige forslag for at få ændret loven, så for vores skyld er det sådan set i orden, hvis justitsministeren vil have sin kosmetikparagraf fjernet. Den har ingen som helst betydning, så for at glæde den ny firkløverregering burde vi sådan set stemme for justitsministerens forslag, men da justitsministeren i sin lange begrundelse for sit overflødige forslag skriver, at udlændingeloven fra 1983 med ændringerne i 1985 og 1986 også fremover skal være den lovgivningsmæssige ramme for udlændinges indrejse og ophold her i landet, er det klart, at Fremskridtspartiet har nogle overvejelser. Justitsministeren vil sikkert af den efterfølgende forespørgsel stillet af Fremskridtspartiet kunne forstå Fremskridtspartiets begrundelse for dette. Det håber vi i hvert fald.

I øvrigt finder jeg det overflødigt med de mange sider bemærkninger til 1-linje-forslaget, men det er måske justitsministerens skriftlige redegørelse til den efterfølgende forespørgsel, vi er blevet præsenteret for.

Det ender nok med, at Fremskridtspartiet stemmer for lovforslaget, men det vil indtil videre afhænge af udvalgsarbejdet.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti tilslutter sig regeringens forslag. Angående den stramning, der fandt sted, er det værd at huske på, at vi var i en situation, hvor mange flygtninge kom fra et land, hvor de ikke var i fare. Det kan selvfølgelig ikke udelukkes, at det med den stramning måske er kommet til at gå ud over andre flygtninge, som man ikke havde tænkt på dengang. Det er muligt i udvalget at se nærmere på de ting.

Kristeligt Folkeparti har altid prioriteret det internationale samarbejde meget højt, både i FN, i EF og i Europarådet og alle steder, hvor vi har mulighed for sammen at gøre en indsats.

Jeg tror ikke, at det er ønskværdigt at komme til Danmark som flygtning. Jeg ville i hvert fald nødig – med den holdning, som vi lægger for dagen. Bare man har en anden kulør eller ser lidt anderledes ud, er man lige ved at blive forfulgt for det.

Jeg har ofte sagt, at det er væsentligt, at man prøver på at gøre noget for de reelle flygtninge, for dem, der virkelig er flygtninge. Det kan jo ikke udelukkes, at der også kommer nogle, der ikke er det, nogle, der rejser på ferie til et sted, nogle, der gør nogle ting. Hvis vi tager en anden gruppe, f.eks. lærere, kunne der være nogle inden for den gruppe, der foretog nogle ting, som vi ikke synes om, og så blev hele gruppen vurderet efter det. Det er væsentligt, at vi ser på de reelle flygtninge, men også, at vi via FN ser på de flygtninge, som år efter år, ja årti efter årti, sidder i flygtningelejre uden nogen mulighed for at få en bedre tilværelse.

Det er derfor, Kristeligt Folkeparti har sagt, at vi bør se på, hvordan vi har mulighed for at hjælpe dem.

Jeg tror, at det er lige så vigtigt, at vi herhjemme indser, at vi har brug for en holdningsændring. Det hjælper ikke noget, at vi siger, at vi skal have så og så mange flygtninge, hvis ikke vi er indstillet på at hjælpe og godtage disse mennesker. Vi kommer ikke uden om, at mange af de mennesker, der i vores samfund føler sig dårligt stillet, vil komme i en konfliktsituation med flygtninge, som man føler måske bliver tilgodeset frem for dem, hvad der absolut ikke behøver at være tilfældet. Derfor er det vores opgave at få løst disse problemer, at man ikke anbringer flygtningene i områder, hvor der måske i forvejen er meget stor boligmangel og mange uddannelsessteder, så vore unge siger, at de skal bo i telte, fordi flygtningene får et sted at bo. Det kan jo ikke være rigtig.

Jeg vil straks sige, at vi fra Kristeligt Folkepartis side under ingen omstændigheder kan godtage, at en familie med børn under 18 år ikke kan blive ført sammen, men vi mener ikke, at det kan være rimeligt, at man ikke skal overholde f.eks. danske regler om, at man skal være 18 år, før man er myndig og kan gifte sig, eller at man som 15-årig kan gifte sig og hente nogle herop. Vi er villige til at se på, hvordan de regler fungerer.

Men det, der er væsentligt og vigtigt, er, at vi prøver at finde ud af, hvordan vi bedst muligt gavner de reelle flygtninge, hvordan vi prøver via FN at få gjort en indsats og allerhelst får standset nogle af konflikterne, sådan at vi kan få folk sendt tilbage.

Vi ser også gerne, at man hjælper flygtninge i de områder, der ligger tæt ved deres kultur. Det

[Inger Stilling Pedersen]

kan være et kulturchok for mange at blive flyttet. Kan vi gøre noget f.eks. i Tyrkiet, også økonomisk, for at hjælpe mennesker dér, ville det være en god ting. Vi går ind i et positivt udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan forstå på det manglende svar, at artikel 14 i Verdenserklæringen om Menneskerettigheder ikke siger fru Birgith Mogensen noget. Jeg vil gerne stille det samme spørgsmål til Kristeligt Folkeparti: mener man noget som helst med det, eller er det noget, man kun bruger i internationale forsamlinger, når det bliver fremhævet, at Kristeligt Folkeparti alle steder over for andre har påpeget, at det er vores pligt at hjælpe flygtninge og forfulgte? Vil Kristeligt Folkeparti intet gøre for, at det samme kommer til at gælde for Danmark? Eller synes man virkelig, at det er tilfredsstillende, hvad der er sket her: at vi sender folk ud til tortur, til mishandling og til død?

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg vil gerne spørge fru Inger Stilling Pedersen, hvad hun mener med »reelle flygtninge«.

Jeg ved ikke, om fru Inger Stilling Pedersen har haft lejlighed til at læse den beretning om Flygtningenævnets virksomhed, som vi nu endelig har fået. Det er meget interessant læsning, og jeg må indrømme, at jeg faktisk en gang imellem sidder og tænker: at have været så nært knyttet til en modstandsbevægelse i et land som Libanon eller Iran og været så truet og så alligevel få afslag på asyl i ankeinstansen, det siger mig noget om, at vi selv i vores asylbehandling er ret strenge.

På den baggrund vil jeg godt spørge fru Inger Stilling Mogensen: hvad er en reel flygtning?

Formanden:

Fru Inger Stilling Pedersen.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det kan selvfølgelig være svært at definere, hvem der er reelle flygtninge, men man hører – om det er rigtigt eller ej, kan være svært at bevi-

se – at der kommer nogle, f.eks. fra Iran, for at genere de flygtninge, der reelt er flygtet fra landet. Og de rapporterer altså tilbage. Eller der kommer måske andre for at skade de flygtninge, som vi har modtaget. Det er meget svært at bevise eller modbevise. Jeg udelukker ikke, at der er sket menneskelige fejl, som måske ikke skulle være sket, men det udelukker ikke, at vi faktisk mener, at vi bør gøre alt, hvad vi kan, men vi må også se i øjnene, at det er begrænset, hvor mange vi kan tage imod, hvis vi skal behandle disse mennesker ordentligt. Jeg tror, det betyder utrolig meget, at vi får befolkningen med os. Hr. Bernhard Baunsgaard sagde, at man var gået tilbage af modsatte grunde – jeg tror ikke, det er tilfældet. Jeg tror, det er vigtigt, at vi prøver på at få befolkningen til at forstå det og så modtager det antal flygtninge, som vi nu kan klare, samtidig med at vi internationalt presser på, for at vi sammen kan løse nogle opgaver.

Formanden:

Det er en førstebehandling, men alligevel giver jeg en sidste kort bemærkning til fru Ebba Strange og derefter en sidste kort bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaard.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det er stadig væk til fru Inger Stilling Pedersen. Undskyld, jeg sagde navnet forkert før. Fru Inger Stilling Pedersen mener, at forkerte mennesker får tildelt asyl i Danmark. Jeg vil spørge fru Inger Stilling Pedersen: har hun et forslag til en bedre procedure end den, vi har i Danmark? Det foregår på den måde, at sagen først bliver grundigt gennemgået i Direktoratet for Udlændinge, derefter, hvis sagen bliver anket, bliver den grundigt gennemgået i Flygtningenævnet.

Jeg vil da ikke påstå, at der ikke kan ske fejltagelser, at der ikke smutter nogle igennem, som ikke er egentlige flygtninge, men jeg synes, det er fantastisk farligt af en politiker fra denne talerstol at tale om folk, der ikke er reelle flygtninge, når vi har et system, som der har været bred opslutning bag at bygge op, uden at komme med forslag til, hvad vi skal gøre for at undgå spionerne. Jeg kunne ikke lade være at tænke på, at med de rejseregler, der gælder i øjeblikket, er det vel netop spionerne, der kan få

[Ebba Strange]

pas og visum, når de skal fra Iran til Danmark. Det er i hvert fald ikke dem, der er reelle flygtninge. Jeg synes, fru Inger Stilling Pedersen skylder os en forklaring på, hvordan hun vil sortere dem fra, hvis ikke de regler, vi har her, er gode nok.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg håber, at Kristeligt Folkeparti og især Kristeligt Folkepartis ordfører, måske også dets ministre, får tid til at læse den hvidbog, der er udgivet af Dansk Flygtningehjælp. Heri beskriver man meget rammende, synes jeg, de ændringer, der er sket i vores flygtningelov. Man siger, at set i forhold til, at bestemmelsen regulerer liv og fremtid for en meget svag gruppe mennesker, der har forladt deres land for at søge tilflugt i omgivelser, hvor de er beskyttede mod politisk og religiøs forfølgelse, synes både proceduren med dens mangel på vejledning, høring og opklaring af situationens sammenhæng, sagsbehandlingstiden og den strikse forvaltning i øvrigt at være endog meget langt fra, hvad et retssamfund kan være bekendt at benytte i forbindelse med menneskerettighedsanliggender, hvor Danmark ellers i international sammenhæng betragtes som et foregangsland.

Når dette skal skrives om et halvt år, bliver man nødt til at anvende ordene »hidtil har været betragtet som et foregangsland«, hvis vi ikke ændrer det.

Berlau (FK):

Det bliver en glædens dag, når vi i Danmark tager afsked med den sidste flygtning, for så er verden forhåbentlig til den tid blevet indrettet på en sådan måde, at det ikke er nødvendigt at have flygtninge spredt i verden, langt væk fra alle dem, de holder af, og langt væk fra det hjemland, de kommer fra.

Når det er sagt, vil jeg også godt sige, at langt det mest interessante, Fælles Kurs kan se i denne diskussion, er i lovforslagets – nr. L 17 skal man vist sige – bemærkninger side 6, 2. sp., pkt. 7, litra e. – så tror jeg, jeg har det hele med – hvori der står:

»I lyset af bestræbelserne på at nå frem til en ordning, der lemper og senere ophæver grænseformaliteterne for EF-landenes borgere, blev flygtningespørgsmålet . . . « taget op til behandling på dansk initiativ.

Det er lige netop det, der er sagens kerne i den diskussion, som med mellemrum bliver rejst i Danmark, spørgsmålet om indvandrere, spørgsmålet om flygtninge.

Vi har den faste overbevisning i Fælles Kurs, at enhver flygtning, som måtte have behov for det, skal beskyttes. Han skal beskyttes, som om han var vores kæreste eje. Men vi har også den opfattelse, at der er en lang række politikere i Danmark, som hykler sig igennem diskussionerne, som lyver, og som platter i spørgsmålet – må man ikke sige det? Jo, den var god nok.

Formanden:

Man beskylder normalt ikke sine kolleger for at lyve. Det var kun den bemærkning.

Berlau (FK):

Det er næsten svært at lade være med. Nå.

Der er en lang række politikere, som omgås sandheden meget letsindigt i spørgsmålet om deres holdning til flygtninge, for samtidig med at man rejser en diskussion om fremmedhad, samtidig med at man forsøger at udnytte nogle af de holdninger, som desværre ligger skjult i visse dele af befolkningen, undlader man at fortælle om de reelle bevæggrunde, som der er et stort flertal for i dette Folketing, nemlig som jeg citerede det før: Danmarks grænser skal nedbrydes, alle formaliteter skal fjernes. Det er der et rimeligt flertal for i Folketinget. Dermed får vi den situation, som politikerne så ofte fremhæver at de ikke ønsker at Danmark skal bringes i, nemlig at vores kultur osv. skal komme til at lide en krank skæbne. Det er det, der bliver tilfældet. Hvis vi når frem til det, som er Fællesmarkedets helt store ønskedrøm, vil vi risikere at få oversvømmelser af Danmark, måske ikke af iranere og libanesere, men i hvert fald af en række folkeslag fra den øvrige del af Fællesmarkedet. Hvad betyder den knap? Har jeg kun to minutter tilbage? Du milde himmel!

Jeg vil godt sige om spørgsmålet om åbne grænser, at vi mener, at der ikke skal være fuldstændig åbne grænser i Danmark. Vi mener heller ikke, som det er blevet fremhævet af Fremskridtspartiet under valgkampen, at skulle der kommer 500.000 polakker, er vi parate til at tage dem.

Med hensyn til spørgsmålet, som er blevet nævnt heroppe, om, at man skulle give indvandrerne og flygtningene mulighed for at lære

[Berlau]

sprog, forekommer det besynderligt, når der bliver skåret ned netop på sprogundervisningen. Jeg ved, at hr. Ole Espersen, som var heroppe at forklare, synes, det var et genialt forslag. Han har altså en partifælle i Ishøj Kommune, som har skåret 22 pct. ned på sprogundervisningen.

Hr. Bernhard Baunsgaard var inde på, at der var blevet 7 mandater mere i Folketinget af den lidt kedelige slags. Det er åbenbart et citat fra det blad, som er delt rundt, og som hedder Flygtninge Nyt. Jeg vil sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at han under ingen omstændigheder skal tælle Fælles Kurs' stemmer med i den kreds, som han forsøgte at gøre det her.

Til gengæld vil jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, som hævdede, at der var visse ting, han ikke forstod, at vi forstår heller ikke, hr. Bernhard Baunsgaard, at man kan være medindehaver af et skib, som sejler våben til de områder af verden, som netop producerer flygtninge. Det er ting, som er det noget svært for os at forstå.

Så sagde fru Ebba Strange til slut noget om reelle flygtninge. Jeg mener, at det er at lukke øjnene fuldstændig for en rimelig diskussion, hvis man spørger: hvad er en reel flygtning, og hvad er ikke en reel flygtning? Selvfølgelig er der forskel. Når der har været en polsk maler, som i Politiken kunne fortælle, at han flygtede fra Polen, fordi han kunne få bedre priser for sine billeder heroppe i Danmark, er han ikke politisk flygtning og bør heller ikke behandles som sådan. Så er han immigrant, og så skal man altså behandles efter nogle helt andre regler. Nu lyser der en rød knap. Betyder det, at jeg ikke må sige mere? Mægtigt!

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er et meget stort flertal, der her i Tinget har givet tilslutning til den opfattelse, at den begrænsning, vi gennemførte for et år siden, skal opretholdes. Der er faktisk kun to partier, der er gået imod den opfattelse, SF og Det Radikale Venstre, idet jeg dog ikke blev fuldstændig klar over, hvordan Fælles Kurs vil stille sig, men hr. Berlaus bemærkninger om, at man ikke ville have åbne grænser, skal muligvis forstås som en tilslutning til forslaget her. Sådan har jeg i hvert fald opfattet det.

Det er altså en meget lille del af Folketinget, der retter indvendinger imod noget, som vi fo-

retog for et år siden efter lang drøftelse i de foregående år, efter overvejelser og med henblik på, at vi nu skulle have mere klarhed over, hvem der kunne komme ind i landet, og at der ikke skulle være de åbne grænser, så der blev givet adgang for alle.

Det er rigtigt, som hr. Ole Espersen sagde, at der var forskellige forudsætninger for os, der indgik forliget. En af dem var, at vi skulle vurdere, når vi nåede dette år frem i tiden, hvordan loven havde virket. Det bliver der jo rig adgang til, og det er meningen med fremsættelsen af dette lovforslag, at vi skal have denne mulighed for at vurdere. Derfor forstår jeg heller ikke fru Pia Kjærsgaards bemærkning om, at lovforslaget er overflødigt. Desuden ved fru Pia Kjærsgaard jo, at når man indsætter en revisionsbestemmelse gældende for et bestemt år, er man forpligtet til at fremkomme med et forslag.

Denne yderligere vurdering bliver der altså lejlighed til at foretage i retsudvalget, og Justitsministeriet medvirker selvfølgelig gerne med alle de oplysninger, der ønskes.

Så nævnte hr. Ole Espersen som anden forudsætning, at der skulle være adgang til at ansøge hos repræsentationer i udlandet. Det gik trængt i begyndelsen, og det skyldes formentlig manglende kendskab til, at det nu var en betingelse for at kunne blive anerkendt som flygtning i Danmark, at man henvendte sig til en repræsentation og søgte at opnå visum. Men efterhånden er der jo kommet temmelig mange, og der er vel også flere, der skal stå på flygtningestatistikken, end det antal, der er omtalt.

Fru Ebba Strange nævnte 300 med familiesammenføring, som var opført i flygtningestatistikken. Det er ganske korrekt. Der er nemlig adskillige – og det er formentlig ca. 300 – der gennem repræsentationer i udlandet søger om familiesammenføring, men når de kommer til Danmark, søger de om asyl, og det er jo deres ret. Derfor er det en ganske korrekt fremstilling, vi har givet, men det betyder altså også, at det er et noget større antal end det, der blev nævnt af hr. Ole Espersen, der rent faktisk er søgt til Danmark, i første omfang efter bestemmelsen om familiesammenføring, men dernæst går de over til at ansøge om flygtningestatus, når de kommer hertil.

Endelig nævnte hr. Ole Espersen som det tredje, at vi skulle gå – det skal formentlig forstås sådan – så langt, som vi kunne med hensyn

[Justitsministeren]

til at fremme det internationale samarbejde. Det har regeringen bestræbt sig for. Fru Grethe Fenger Møller og fru Birgith Mogensen var inde på de internationale samarbejdsmuligheder, der er i sagen: FN, nordisk samarbejde, samarbejde inden for EF og inden for Højkommissariatet. Vi har været og er aktive alle disse steder.

Så kan man selvfølgelig sige som fru Grethe Fenger Møller, at det kunne være skuffende, at vort forslag i FN ikke blev modtaget mere positivt, end det blev. Men det viser vel, hvor vanskeligt det er at få gennemført dette samarbejde, som vi kan være enige om er den rigtige måde at løse verdensflygtningeproblemet på. Det har jo vist sig, at man med de forskellige lovgivninger, der er i de forskellige lande, alt for let risikerer, at der bliver sådanne ordninger landene imellem, at man skubber flygtningene frem og tilbage – til størst skade for flygtningene selv.

Det ville selvfølgelig være langt bedre, hvis man på international basis kunne finde frem til fordelinger. Det vil vi gerne fortsat arbejde for, og så kan vi jo håbe, at sagen i FN får en bedre behandling i denne FN-session, end den fik i den forrige. Men interesse har der været for den, også i de nordiske lande og ikke mindst inden for EF-landene, hvor samarbejde om flygtningespørgsmålet er noget ganske nyt.

Jeg har altså håb om, at vi kan komme længere, men jeg er helt bekendt med de vanskeligheder, der ligger foran os, med hensyn til at få gennemført noget væsentligt.

Fru Ebba Strange sagde i forbindelse med den lovgivning, der er i de forskellige lande, at den stramning, vi har foretaget, har man rent faktisk også foretaget i de fleste andre europæiske lande. Fru Ebba Strange nævnte Sverige og Norge som undtagelser, men jeg gør opmærksom på, at den norske regering har fremsat et forslag i Stortinget, der betyder en væsentlig stramning også af den norske lovgivning. Det er altså ikke noget usædvanligt, at landene foretager denne stramning. Det kan da være rigtigt, at det ikke løser verdens flygtningeproblemer. Det må vi så søge at gøre på den måde, jeg her har nævnt.

Vi er villige til fortsat at modtage flygtninge her i landet, både det antal spontanflygtninge, vi må forvente kommer hertil trods den mere restriktive lovgivning, vi har i dag, og de kvoter, der er omtalt i lovforslagets bemærkninger.

Hvorvidt man skal afslutte den vurdering, vi nu skal foretage i retsudvalget, med gennemførelse af en lov, der helt ophæver revisionsbestemmelsen, eller man skal indsætte en ny revisionsbestemmelse, kan vi jo tage stilling til, efterhånden som vi behandler sagen. Forskellen er jo ikke særlig stor. I det øjeblik der ikke er en revisionsbestemmelse, er der mere ro om sagen; så ved kommunerne bedre besked med, hvad de kan forvente med hensyn til de store opgaver, de har og vil få i forbindelse med flygtningene. Et forslag om revision af loven kan jo altid fremsættes, uanset om en revisionsbestemmelse står i loven eller ej. På den anden side: hvis det er et ønske, at der er en revisionsbestemmelse, og hvis vi nu ikke når til ende med alle de forhandlinger, som jeg forstår skal føres om en ændring af familiesammenføringsreglerne, kan der være fornuft i, at der fortsat er en revisionsbestemmelse. Men alt det kan vi drøfte.

Jeg siger tak for den meget brede tilslutning, der har været til opretholdelsen af den lovgivning, vi har i dag.

Ole Espersen (S):

Vi står jo over for endnu en debat om flygtningene her i eftermiddag i Folketinget, og jeg vil egentlig godt benytte lejligheden, før vi går i gang med den, der måske bliver lidt anderledes end den, vi hidtil har haft, til at opfordre medlemmerne til at være lidt varsomme med sprogbugen.

Vi har fået en lille bog fra Dansk Flygtningehjælp, hvori man opfordrer til at undgå visse udtryk for ikke at skabe unødige vanskeligheder for flygtningene. Man opfordrer til at undlade at bruge udtryk som folkevandring, strømme af flygtninge, at landet bliver oversvømmet af flygtninge, misbrug, falsk, bekvemmelighedsflygtninge osv.

Fru Birgith Mogensen brugte udtrykket: invasionen af flygtninge, flygtningeinvasionen. Jeg tror, at når danske borgere hører udtrykket invasion, tænker de på noget meget ubehageligt, uhyggeligt og ulykkeligt. Jeg synes, det er urimeligt at bruge udtryk af den karakter, når det drejer sig om mennesker på flugt. Jeg håber, at vi kan undgå denne slags udtryk i den kommende debat.

Fru Birgith Mogensen nævnte også et eksempel på en flygtning, der havde fået asyl, og som

[Ole Espersen]

derefter i løbet af kort tid bragte 20 familiemedlemmer til landet. Jeg kender ikke dette eksempel, men jeg synes, at når det bringes ind i debatten, var det rimeligt, om CDs ordfører kunne dokumentere rigtigheden af sin påstand, ellers er den med til at lægge en rimelig flygtningepolitik for had.

Til justitsministeren vil jeg sige tak for gennemgangen af det, der var vores forudsætninger for at medvirke til lovændringen i 1986. Hvis jeg ikke var uopmærksom et øjeblik, var der én forudsætning, der ikke blev nævnt, nemlig den, at ingen asylansøger må sendes tilbage til en situation, hvor hans liv eller helbred er i fare, hvor han kan blive udsat for tortur eller anden mishandling. Det var en væsentlig forudsætning for os, og den bør vi i højeste grad lægge os på sinde. Det er fortsat vores forudsætning, at det krav, vi stillede, og som regeringen tilsluttede sig, vil blive opretholdt i fremtiden, og at administrationen bliver tilrettelagt således, at man snarere, hvis man er i tvivl om, hvorvidt en asylansøger vil blive sendt tilbage til mishandling, tortur eller det, der er værre, lader vedkommende blive i landet.

Ebba Strange (SF):

Jeg er da enig med fru Elsebeth Kock-Petersen i, at flygtningedebatten ikke kun skal blive en taldiskussion, men jeg synes på den anden side også, at vi bliver nødt til at forholde os lidt til de tal, der eksisterer, og at vi bliver nødt til i et land som Danmark at se, hvordan det antal flygtninge, vi tager imod, svarer til det problem, der faktisk eksisterer i verden.

I den hvidbog, som er blevet nævnt et par gange heroppefra både af hr. Bernhard Baunsgaard og af mig, skriver man, at 95 pct. af verdens flygtninge opholder sig i den tredje verden, kun 5 pct. i den industrialiserede verden, og at der i hele Europa i årene fra 1975 til 1985, altså en 10-årig periode, er kommet 850.000 asylansøgere. Hvor mange af dem der så har fået asyl, ved vi ikke, men vi ved, at i Danmark har der været 40-50 pct. af asylansøgerne, der har fået afslag.

Jeg tror, det er vigtigt for verdenssamfundet, at Europa ikke nu fører en flygtningepolitik, der er så restriktiv, at den smitter af i den øvrige del af verden, så man i Sudan, i Thailand, i Pakistan, i de mellemamerikanske lande og i de fattige afrikanske lande, hvor der findes i

hundredtusindvis af flygtninge i de allerfattigste afrikanske lande, siger: når de rige lande i den industrialiserede del af verden ikke føler sig i stand at modtage flygtninge, men indfører så restriktive regler, hvorfor i alverden skal vi så ikke også lukke dørene? Og så får vi først en situation, som er truende for hele verdenssamfundet og for freden i verdenssamfundet.

Det er derfor, jeg er tilhænger af internationalt samarbejde; det har jeg sagt i alle flygtningedebatterne. Jeg er tilhænger af, at man samarbejder i FN, i Europarådet, i EF, i Norden og alle vegne, men jeg er bekymret for det, der hidtil er kommet frem om det samarbejde, der har været mellem justits- og indenrigsministrene i EF, hvor man i ét og samme møde har diskuteret flygtningeproblemer, narkoproblemer og terroristproblemer, og der foreligger en meget kraftig imødegåelse fra EF-Parlamentet, som beder de ansvarlige ministre om i stedet at diskutere, hvordan man kan udvikle en human asylpolitik.

Det ville jeg ønske var den danske regerings hensigt med det internationale arbejde.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det var en bemærkning fra fru Elsebeth Kock-Petersen, der, som fru Ebba Strange netop har omtalt det, sagde, at flygtningepolitik ikke drejer sig om tal.

Der er vel så kun ét andet, det kan dreje sig om, og det er, at man har nogle principper, en etisk holdning til det hele. Er det korrekt opfattet, så vil jeg godt bede fru Elsebeth Kock-Petersen – og hvis hun ikke kan gøre det nu, så på et senere tidspunkt – forklare, hvad det er for en etisk holdning, vi skal have for at opfylde § 14 i Menneskerettighedserklæringen om, at det er en pligt for et land at modtage folk, der bliver mishandlet i deres eget land, og give dem lejlighed til at nyde fred og ro i det land, de anmoder om asyl i.

Hvordan vil man opfylde det? Man kan ikke opfylde det, hvis man fortsat stemmer for flygtningeloven, som den nu fremstår efter ændringerne af 17. oktober 1986, for som det utvetydigt er blevet påvist gennem hvidbogen i det grønne omslag fra Dansk Flygtningehjælp, som ikke er blevet bestridt af nogen, kan selv de simpleste forvaltningsretlige principper ikke opfyldes, når man ikke giver en sådan udlænding vejledning, men sætter folk, der ikke har

[Bernhard Baunsgaard]

fået nogen undervisning, og som ikke har nogen opfattelse af, hvad der er meningen med det, til at modtage ansøgningen. Selv de simpleste forvaltningsretlige principper er ikke opfyldt. Det kan da forhåbentlig ikke være det, der skal erstatte et tal.

Elsebeth Kock-Petersen (V):

Både fru Ebba Strange og hr. Bernhard Baunsgaard henviste til nogle bemærkninger, jeg havde gjort om tal i denne diskussion. Det, jeg sagde, var, at jeg tror nok, vi skal passe på ikke udelukkende at forholde os til en lovgivning på grundlag af tal, forstået på den måde, at der jo ikke er ét sandt tal, ikke er ét rigtigt tal. Vi kan så måske have forskellige opfattelser af, hvad det rigtige tal ville være, men jeg går faktisk ud fra, at ligegyldigt hvilken opfattelse man har af vores udlændingelovgivning, vil fru Ebba Strange vel ikke komme og sige: det skal lige præcis være det og det tal, lige så vel som jeg i hvert tilfælde ikke vil komme og sige: det er det antal flygtninge, der er det sande og det rigtige. Det er på baggrund af, at vi diskuterer meget, hvor mange det danske samfund kan tage, hvor meget det koster, hvilket antal der er det rigtige, at jeg siger: lad os bare se på tallene, det kan da godt være, det er fornuftigt at tage dem med, bevares, men vi må ikke udelukke de gøre det til en diskussion om det sande tal, uanset hvilken holdning vi så i øvrigt måtte have til vores udlændingelovgivning. Det er såmænd det eneste, jeg advarer lidt imod.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Man kan altså konstatere, at der desværre ikke forelå noget ønske fra fru Elsebeth Kock-Petersens side om at nå frem til, at etiske principper eller holdninger skulle være gældende, når det gælder flygtningeloven. Hvis jeg har opfattet det forkert, beder jeg om at blive rettet.

I anledning af justitsministerens bemærkninger om, at andre lande i Europa også havde indført indskrænkninger, vil jeg gerne citere – det fik jeg ikke gjort før – hvad Peter Kjærum, der er afdelingsleder, og som har skrevet en artikel om udviklingen i dansk flygtningelovgivning, siger. Han siger, at på 10 dage lykkedes det at ødelægge et forsøg på at nå til en forbedring i Europa af situationen med hensyn til retssikkerhed. Og så siger han, at hvor Dan-

mark forgæves forsøgte at blive bannerfører for en bedre asylpolitik, er det lykkedes for Danmark nu at blive bannerfører for den helt modsatte politik, og at i løbet af en periode på 6 måneder efter den danske lovændring er den blevet efterlignet i Schweiz, Nederlandene, Belgien og Vesttyskland.

Ja, det er det, Danmark stræber efter internationalt nu, men lad være med at prøve at skabe den fornemmelse hos os, at det er de andre lande, vi er nødt til at følge! Nej, vi er bannerførere, når det drejer sig om at forringe situationen for asylsøgere.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Med den udlægning, fru Elsebeth Kock-Petersen gav her på det sidste, er jeg fuldstændig enig med hende. Jeg har også, ikke mindst under valgkampen, nægtet at svare, når aviserne spurgte mig, hvor mange flygtninge Danmark kan tage imod, for det tror jeg bl.a. afhænger fantastisk meget af, i hvilken atmosfære flygtningene bliver modtaget, og også af, hvad det er for mennesker. Så det er jeg helt enig i, men det er heller ikke mig, der er startet med at jonglere med tal. Det er justitsministerens lovforslag, der er fyldt med tal, små bitte tal for, hvad justitsministeren mener Danmark er i stand til at modtage, og på den baggrund er det vel ikke så mærkeligt, at vi andre også går ind i en tal-diskussion.

Arne Melchior (CD):

Der er blevet stillet spørgsmål om CDs syn på Menneskerettighedserklæringen. Jeg kan bekræfte, at den betyder overordentlig meget for CD, hvilket også fremgik af mit indlæg fra denne talerstol ved åbningsdebatten i torsdags, hvor jeg citerede Flygtningekonventionen, som netop bygger på Menneskerettighedserklæringen, der direkte er citeret i denne. Lad det være helt klart.

Jeg er også helt overbevist om, at i den debat, der følger af næste punkt på dagsordenen, vil CDs ordfører bakke fuldstændig op bag de synspunkter, som jeg på CDs vegne gav udtryk for i torsdags.

Så vil jeg gerne genkalde en episode fra valgkampen. En morgen hørte jeg i radioen uddrag af udenrigsministerens tale ved et vælgermøde, og udenrigsministeren sagde: det værste er ikke

[Arne Melchior]

de skilte, hvorpå der står »Adgang forbudt«, men de skilte, på hvilke der står »Udgang forbudt«.

Det kan der være en dyb sandhed i, men det er nok værd at forfølge tankegangen en lille smule, idet vi jo fra mange partier, personer, politikere, også vor regering, søger at få lempet de skilte, der findes i mange nationer, og hvorpå der står »Udgang forbudt«. Men når vi gør det, må vi i givet fald også tage konsekvensen: at der ikke hos os er et skilt, hvorpå der står »Adgang forbudt«, for hvis vi animerer andre nationer til at tillade udgang, vil der blive nogle mennesker, der er nødlidende, og så må vi, der har animeret til opnåelse af sådanne resultater – det være sig i den ene eller anden verdensdel – selvfølgelig også med en vis largeness sørge for at kunne optage nogle af dem, vi på den måde selv har fået til at blive hjemløse.

Derfor skal min konklusion i denne omgang være den, at ligesom vi har et gammelt anerkendt udtryk, der hedder, at tvivlen skal komme anklagede til gode, må det i administrationen af den lov, som vi i øvrigt er helt enige om skal forlænges, også gælde, at tvivlen må komme flygtningen, den ildestedte, til gode.

Berlau (FK):

Hr. Ole Espersen citerer fra hvidbogen, at man skal være varsom med at bruge ord som »folkevandringer« og »invasion« og lignende ord. Det har jeg svært ved at få til at hænge sammen med Socialdemokratiets fællesmarkedspolitik.

Det er utvivlsomt, som jeg citerede det før, sådan, at lige så snart vi har fået nedbrudt de danske grænser, vil der naturligt inden for fællesmarkedet ske en vandring fra lande, som har dårligere vilkår, til lande, som har bedre vilkår. Det er helt sikkert, at de godt 12 millioner arbejdsløse, der befinder sig inden for fællesmarkedet, vil blive sendt rundt i de forskellige EF-lande for at sikre sig en anden og bedre levevej. Det kan man ikke fortænke dem i. Folk, som lever i lande, som ligger syd for Danmark – Portugal, Spanien, Grækenland osv. – og som frister en noget mere kummerlig tilværelse end den, man har f.eks. i Danmark, vil naturligvis søge hen, hvor det vil blive bedre for dem at befinde sig.

Det betyder, at det vil blive vanskeligt for Danmark, for vi vil ikke være i stand til at klare

de mange arbejdsløse, som fællesmarkedet helt bevidst skaber.

Til klaring for justitsministeren på spørgsmålet om de frie grænser: Fælles Kurs har i valgkampen sagt helt klart, at vi skal beskytte enhver flygtning, som var det vores eget øje-æble. Men vi sætter nogle grænser. Vi er ikke ligesom en række andre partier, VS, DKP og andre, som i valgkampen stillede sig op og sagde, at vi skulle have åbne grænser, og at det skulle være muligt for enhver at komme ind. Vi ønsker ikke, at det skal være muligt for Pinochet, Ivan den Grusomme, »slagteren fra Lyon«, Marcos eller andre at snige sig ind i Danmark under påberåbelse af at være politiske flygtninge. Det ville være overordentlig skadeligt for Danmark, hvis vi blev bragt i den situation. Men vi er naturligvis interesserede i at være meddelagtige i beskyttelsen af de mange mennesker, der er på flugt i denne verden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 2:

Forespørgsel til justitsministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om den aktuelle flygtningesituation?«

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 6/10 87. Fremme af forespørgslen vedtaget 8/10 87).

Begrundelse

Pia Kjærsgaard (FP):

I den overståede valgkamp lykkedes det ikke at få nogen tilkendegivelser fra regeringspartierne om, hvordan de stiller sig til flygtnings-

[Pia Kjærsgaard]

problematikken. Der lød nogle spæde pip fra enkelte partier, men reelt var det kun Fremskridtspartiet, der åbent gik ind i debatten om spørgsmålet, der fortsat optager et flertal i befolkningen.

Denne forespørgsel er derfor i første omgang fremsat af Fremskridtspartiet for at give befolkningen lejlighed til at få oplyst, hvad der rent praktisk kan forventes at ske på flygtningeområdet.

Næste fase for Fremskridtspartiet vil blive nogle konkrete lovforslag, hvis denne debat bekræfter, at der inden for murene her er tilfredshed med den nuværende lovgivning, som den fremstår efter den lovændring, der blev nødvendig efter det voldsomme befolkningspres, der blev lagt på regeringen i 1986.

Besvarelse

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ifølge forespørgsleens ordlyd ønsker Fremskridtspartiet at få at vide, hvad jeg kan oplyse om den aktuelle flygtningesituation.

Vi har jo egentlig sagt det hele, og jeg forstår ikke fru Pia Kjærsgaards bemærkninger om, at regeringen og regeringspartierne ikke ville fortælle noget under valgkampen om, hvad vi mente om flygtningespørgsmålet.

Regeringen offentliggjorde efter ministermødet den 11. august det lovforslag om ændring af udlændingeloven, som vi lige har behandlet. Det var forsynet med omfattende bemærkninger, som der var adgang til at sætte sig ind i, og det fremgår klart af disse detaljerede oplysninger, hvad det er, regeringen vil i hele udlændingesagen. Derfor synes jeg, at det er en mærkelig påstand, fru Pia Kjærsgaard kommer med, at man ikke kunne få at vide, hvor regeringen stod. Man fik alt at vide om, på hvilken måde regeringen ser på denne sag.

Jeg skal videre sige, at under Folketingets behandling af lovændringen sidste efterår tilkendegav jeg, at jeg var indstillet på at følge opfordringen om at afgive en årlig beretning til Folketinget om regeringens mål på flygtningeområdet. En sådan beretning vil snarest blive afgivet.

Jeg mener derfor, at jeg som optakt til denne debat kan indskrænke mig til nogle hovedlinjer i forholdene før og efter den ændring af udlændingeloven, som et bredt flertal – herunder med

Fremskridtspartiets stemmer – vedtog for et år siden.

Før lovændringen i 1986 løb udviklingen som bekendt så hurtigt, at vi ikke havde mulighed for på en rimeligt forsvarlig måde at sikre, at vi kun tog imod, hvad man kan kalde »rigtige« flygtninge. Herved forstår jeg udlændinge, som befinder sig i nød på grund af forfølgelse fra et umenneskeligt styres side. Der har hidtil været almindelig enighed om, at vi bør tage imod dem ud fra en humanitær holdning, hvis de befinder sig i en faktisk utryghedssituation på den danske grænse. Det er vi i øvrigt også forpligtede til, bl.a. ved vores tiltrædelse af Genèvekonventionen af 1951 om flygtninges retsstilling.

Som bekendt lykkedes det os ganske effektivt at bremse den meget uacceptable udvikling, som kulminerede sidste efterår, ved indførelse af muligheden for afvisning af asylansøgere ved grænsen. Men vi skal i den aktuelle debat være opmærksom på, at vi ikke kan gå længere med hensyn til reglerne om afvisning ved grænsen af asylansøgere uden at komme i strid med vore internationale forpligtelser. Vi kan altså ikke ende med at afvise asylansøgere, der f.eks. kommer direkte hertil med fly fra utrygge lande. Hvis luftfartsselskaber udnytter den situation, vil der naturligvis kunne blive tale om at inddrage landingsrettighederne eller sætte bødebestemmelserne i kraft, men modtage dem skal vi.

Der skal ikke være tvivl om, at det nu engang er Danmark, der inden for rammerne af vore internationale forpligtelser styrer flygtningepolitikken her i landet. Det skal ikke være tilfældige, i øvrigt ofte østeuropæiske luftfartsselskaber, der styrer ud fra rene og skære økonomiske interesser. Der er ingen grund til at tro, at luftfartsselskaberne gør det ud fra humanitære overvejelser.

Jeg vil gerne knytte nogle bemærkninger til familiesammenføringsreglerne, der blev berørt under den forrige debat, og som jo i mange år vil kunne give mange udlændinge adgang hertil. Vi er i regeringen enige om, at der er behov for at overveje en stramning af reglerne, men man må heller ikke her glemme – det vil jeg navnlig sige med adresse til Fremskridtspartiet – at der er grænser for, hvor langt vi kan gå, ikke mindst over for herboende flygtninge. Vi kan som følge af vore internationale forpligtel-